

10. Valószínűleg a Bára céloz, mert az előző sorokban a lelkét hibáztatja szenvedéséért.

11. Vagyis, amíg ez a probléma meg nem oldódik.

12. A Bá-lélek ugyanis éppolyan védtelen és kiszolgáltatott a teste nélkül, mint a test a Bá-lélek nélkül.

13. Vagyis a halál után az alvilágban vagy a túlvilágon.

14. Töredékes. Az evezés minden bizonnyal az égi óceánon hajózó isteni napbárára utal.

15. A Bá teste az ember teste. A Férfi itt a saját testéről, mint lelkének a holttestéről beszél.

16. A fáradtság a halál jelölésére szolgál. Ozirisz, a halottak uralkodója is viseli a „Fáradt szívű” jelzőt.

17. Célzás arra, hogy sem a hideg, sem a forróság nem jó a léleknek.

18. Azaz: meghaltak.

19. Már az Óbirodalom idején szokásos volt, hogy akinek nem volt temetése, mert vízbe fúlt, vagy napszúrás ölte meg, tetemét a folyóba vették, a halak közé. Itt „a vízpart halai” a part mély üregeiben megbúvó halakat jelentik.

20. Nehezen érthető szövegrész, amelyben ar-

ról van szó, hogy a vihar idején a Férfi kimenekült a hajóból a feleségével és a gyermekeivel, amikor a katasztrófa bekövetkezett. A továbbiakban kiderül, hogy reménybeli gyermekeiről beszél.

21. Szó szerint: „akinek nincs többé kijövele a Nyugatból”, azaz, aki nem kelhet már életre.

22. Vagyis azokért a gyermekekért bánkodik, akiket a felesége szülhetett volna, s akik úgy pusztultak el, hogy meg sem születtek. A tojás Egyiptomban is a születés szimbóluma volt.

23. Házasságtörésből származó gyermekről van szó.

24. Az irtók feledékenységéből kihagyta a kérést. A többi strófából kiegészíthető.

25. Célzás arra, hogy az emberek a hamisságot inkább szórakoztatónak tartják, mintsem felháborodjanak miatta.

26. Ezt a szövegrész a leghitelesebben és egyben a leglíraibban is Dobrovits Aladár fordította: AZ ÓKORI-KELET IRODALMAI, Budapest, 1944. 54–55. o. és VILÁGIRODALMI ANTOLOGIA I., Budapest, 1952. 37. o. Ez olvasható itt, kivéve a *-gal jelzett strófát, mely ott nem szerepel.

Schein Gábor

AZ ANGYALOKNAK TÁRSAI...

– Csak szárnyam ne nőjön, csak úszni ne tanulj meg. – Az se lenne más beszéd, ha kitalálnánk angyalneveket, és belevésnénk őket asztalunkba:

Sztrichnin, Veronál, Cián. – És mondanák az angyalok: „Hiszen élő fiatalok van, ússzatok és szálljatok.” – És kezdődik ott a karok verdesése. – Mintha bennünket is csak

rajzolt volna valaki. – Alul a víz, aztán asztal, aztán levegő, s mi a vízben feloldódva: arzén, morfium, foszfor. – De a fiunkat az asztalra rajzold. – Nézd, mindjárt megtanul mászni.